

**SPRAWOZDANIE Z PRAC ZESPOŁU
INTERDYSCYPLINARNEGO
DO SPRAW PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
W ROKU 2021**

Opracowanie:
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie
Cieszyn, kwiecień 2022r.

I. Powołanie i podstawy prawne

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie – został powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 29 czerwca 2011 r. (Zarządzenie Nr 447/III/2011).

Zespół działał na podstawie:

1. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz.U. 2021, poz. 1249).
2. Rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. nr 209, poz. 1245)
3. Uchwała Rady Miejskiej Cieszyna Nr VII/54/11 z dnia 14 kwietnia 2011r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Uchwała Rady Miejskiej Cieszyna Nr XXIII/266/20 z dnia 26 listopada 2020 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Cieszynie na lata 2021 – 2024.

1) W skład Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2021 wchodziły następujący członkowie:

1. **Bala Joanna** – psycholog Przedszkola Integracyjnego nr 2 w Cieszynie, psycholog Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Cieszynie.
2. **Bąk Joanna** – kierownik Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w Cieszynie.
3. **Boruta Ilona** – pedagog Szkoły Podstawowej nr 5 w Cieszynie.
4. **Chabrajska Wioleta** – specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie (Sekretarz).
5. **Dziedziak-Skark Anna** - pedagog Szkoły Podstawowej nr 2 w Cieszynie.
6. **Florczykiewicz Anna** – sekretarz Oddziału Powiatowego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Cieszynie.
7. **Krasucka Alicja** – kurator Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej dla Dorosłych przy Sądzie Rejonowym w Cieszynie.
8. **Krużolek Magdalena** – specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie (Przewodnicząca Zespołu).
9. **Marchewka Anna** – kurator Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej dla Nieletnich przy Sądzie Rejonowym w Cieszynie.

10. **Przewieźlik Kamil** – dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie (Zastępca Przewodniczącej Zespołu).
11. **Stachowiak-Zajac Aneta** – kierownik Centrum Profilaktyki, Edukacji i Terapii „Kontakt” Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” w Cieszynie.
12. **Sikora Janusz** – zastępca Komendanta Straży Miejskiej w Cieszynie, członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Cieszynie.
13. **Stas Krzysztof** – dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie.
14. **Stochmialek-Krzywoń Joanna** – prokurator Prokuratury Rejonowej w Cieszynie.
15. **Stuchlik Małgorzata** – pedagog Szkoły Podstawowej nr 3 w Cieszynie.
16. **Wąsik Anna** – psycholog, członek Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” w Cieszynie.
17. **Żwak Izabela** – pedagog Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Cieszynie.

- 2) Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obsługę administracyjno-organizacyjną prac Zespołu realizowali pracownicy Zespołu ds. przemocy w rodzinie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie. Koordynację działań programowych powierzono również pracownikom Zespołu ds. przemocy w rodzinie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

II. Działania organizacyjne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Cieszynie

- 1) Zespół realizował swoje podstawowe zadania poprzez pracę stałej grupy roboczej jaką jest Zespół Interwencyjny, który zajmował się bieżącą obsługą przypadków, w procedurze „Niebieskie Karty”, podejmowaniem działań interwencyjnych w środowisku zagrożonym, opracowaniem zasad postępowania i pracy z rodzinami doznającymi przemocy, prowadzeniem stosownej dokumentacji indywidualnych przypadków zgodnej z Procedurą „Niebieskie Karty”.
- 2) Zespół realizował i dopracowywał system kontaktowania się i przepływu informacji między członkami Zespołu.
- 3) Zespół na bieżąco zaznajamiał się ze zmianami prawnymi i zadaniami w zakresie pracy Zespołu i grup roboczych oraz zadaniami i obowiązkami członków Zespołu.
- 4) Zespół opracował i przeanalizował wszystkie sytuacje przemocy jakie zostały zgłoszone do Zespołu, opracował plany pomocy w procedurze „Niebieskie Karty” oraz ustalał

zasady przepływu informacji, przechowywania dokumentów ze szczególnym zwróceniem uwagi na fakt, że są to dane poufne, szczególne i wymagające zabezpieczenia.

- 5) Członkowie Zespołu na bieżąco szkolili się i poszerzali swoją wiedzę tematyczną w zakresie merytorycznym i programowym z tematyki przemocy, pomocy osobom w kryzysie oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Lp.	Temat szkolenia	Organizator	Ilość godz.	Ilość osób
1.	„Studium przeciwdziałania przemocy w rodzinie-poziom podstawowy“	Stowarzyszenie „Moc Wsparcia”	130	1
2.	„Współpraca w zespołach i grupach roboczych“	ROPS	24	1
3.	„Zespół Interdyscyplinarny: Współpraca-Procedury-Działanie”	Biuro szkoleń Raven	5	2
4.	„Przemoc wobec dzieci-trzy poziomy profilaktyki”	Stowarzyszenie „Moc Wsparcia”	10	2
5.	„Podstawy psychiatrii dla interwencji kryzysowych”	Firma szkoleniowa Praxe	5	1
6.	„Rozwiązywanie sytuacji kryzysowych i bezpieczeństwo osobiste pracowników pierwszego kontaktu“	PaK-Team	16	1
7.	„Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie-nowelizacje”	Ośrodek Innowacji Edukacyjnych	5	2
8.	„Jak skutecznie reagować na przemoc w rodzinie aby nie zaszkodzić”	Niebieska Linia	2	1
9.	„Samobójcy są wśród nas, czyli rozważania nad tym, co trzyma nas przy życiu, co popycha ku śmierci oraz jak zauważyć samobójczy krzyk”	Instytut Psychologii Uniwersytetu Wrocławskiego	2	1
10.	X konferencja Interdyscyplinarna „Wieloaspektowość krzywdzenia dzieci-uwięzieni w dzieciństwie”	PCPR	6	1
11.	IX zjazd profilaktyczny-przemoc realna i wirtualna	Miasto Tychy	7	3
12.	„Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie”	ROPS Katowice	6	1
13.	„Depresja i zachowania autodestrukcyjne u dzieci i młodzieży - rozpoznawanie i formy wsparcia”	ROPS Katowice	8	1
14.	„Przemoc wobec dziecka - skuteczna pomoc i wsparcie”	ROPS Katowice	8	1

- 6) Superwizje – regularnie 4 członków Zespołu poddawało swoją pracę superwizji prowadzonej przez certyfikowanego superwizora zewnętrznego, łącznie 4 spotkania w czasie 32 godzin.
- 7) Członkowie Zespołu realizowali przyjętą zasadę postępowania i pracy z rodzinami doświadczającymi przemocy, zgodnie z rozporządzeniami w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, przyjmując zasadę analizy każdego przypadku z opracowaniem dla niego indywidualnych wytycznych w pracach stałej grupy roboczej, a w szczególnych przypadkach powoływania indywidualnych grup roboczych.
- 8) Członkowie Zespołu na bieżąco analizowali realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy. Opracowali wytyczne organizacyjne i programowe do sprawozdania za 2021r.
- 9) Członkowie Zespołu przeanalizowali dane o zasobach i realizowanych programach w różnych placówkach i instytucjach na terenie miasta, analizując ich wystarczalność, w stosunku do potrzeb środowiska i skuteczność działania.

III. Dokumentacja pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadzi dokumentację, którą stanowią: protokoły z posiedzeń, rejestr zgłoszonych przypadków w ramach procedury „Niebieskie Karty” A, rejestr oświadczeń o zobowiązaniu do poufności danych powziętych podczas pracy w Zespole Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, listy obecności, dokumentacja zebrana przez grupy robocze „Niebieskie Karty” C, D, klauzule informacyjne, notatki oraz dokumenty programowe.

Dokumentacja prowadzona jest przez wydzielony Zespół, w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie. Dokumenty nie przechodzą przez administrację Ośrodka, trafiają bezpośrednio do pracowników obsługujących Zespół Interdyscyplinarny, którzy są jego członkami zobowiązanymi do zachowania tajemnicy. Dokumentacja przechowywana jest w oddzielnym pokoju w zamykanych szafach, zgodnie z przyjętymi zasadami regulaminowymi obowiązującymi w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

IV. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie

- 1) W 2021 r. odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie (luty, maj, sierpień, wrzesień, grudzień; zarówno w formie zdalnej, stacjonarnej oraz hybrydowej).
- 2) Odbyło się 5 spotkań Stałej Grupy Roboczej – Zespołu Interwencyjnego;
- 3) Zespół powołał 26 grup roboczych do indywidualnych przypadków, ponadto koordynował i monitorował pracę 28 funkcjonujących grup roboczych; łącznie w roku 2021 odbyło się 80 spotkań grup roboczych.
- 4) Członkowie Zespołu na bieżąco prowadzili formy edukacyjne i konsultacyjne dla pracowników instytucji, z których są delegowani w drodze porozumienia oraz którzy są uprawnieni do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”. Treści merytoryczne spotkań dotyczyły przekazania aktualnych informacji na temat zadań i obowiązków oraz form pracy i etyki własnej służby oraz poszerzenia wiadomości na temat zadań i form pracy innych służb współpracujących w ramach Zespołu.
- 5) Zespół zgromadził i aktualizował adresy wszystkich placówek, instytucji i organizacji działających w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie oraz podejmował działania upowszechniające je w środowisku. Bazę teleadresową aktualizowano na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, gdzie stworzono zakładki informujące o systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie funkcjonującym na terenie miasta Cieszyna.
- 6) Zespół przeanalizował i opracował wytyczne do pracy dla 52 przypadków, koordynując pracę służb pomagających, zachowując wytyczne i założenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Poniższa tabela przedstawia liczbę „Niebieskich Kart” z podziałem na poszczególne dzielnice miasta Cieszyna, wszczętych w 2021 roku, sporządzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji, pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz pracowników Placówek Oświatowych, z wyłączeniem „Niebieskich Kart” założonych powtórnie w rodzinach, w których procedura już trwała.

Liburnia	5 kart
Bobrek +Pikiety	5 kart
Błogocice +ZOR	2 karty
Śródmieście	11 kart

Podgórze	10 kart
Marklowice	0 kart
Mnisztwo	0 kart
Boguszowice	0 kart
Kalembice	0 kart
Krasna	0 kart
Pastwiska	4 karty
Mała Łąka	4 karty
Gułdowy	0 kart
Oś. Mały Jaworowy	8 kart
Oś. Piastowskie	3 karty
Łącznie:	52 Niebieskie Karty

Łącznie w roku 2021 Zespół objął pomocą 83 rodziny z 81 procedur „Niebieskie Karty”, to jest 245 osób, w tym 72 dzieci.

na 52 „ Niebieskie Karty” (według formularza „NK” A) w:

- 51 przypadkach istniało podejrzenie występowania przemocy psychicznej;
- 46 przypadkach istniało podejrzenie występowania przemocy fizycznej;
- 2 przypadkach istniało podejrzenie występowania przemocy ekonomicznej;
- 2 przypadkach istniało podejrzenie występowania przemocy seksualnej.

na 52 „ Niebieskie Karty” (według formularza „NK” A) w:

- 27 przypadkach osobami krzywdzonymi były kobiety w relacjach partnerskich (w tym 11 kobiet było w związkach małżeńskich, a 16 w konkubinatach), tutaj nie wykazano osób – relacji z kart powtórzonych spisanych w 2021 roku;
- 32 przypadkach członkami rodzin były dzieci (razem 57 dzieci, w tym w 15 procedurach 18 dzieci było bezpośrednimi ofiarami przemocy fizycznej i psychicznej, a 39 dzieci było świadkami i ofiarami pośrednimi);

Ilość przypadków	Relacje rodzinne	
	Osoba doznająca przemocy	Osoba stosująca przemoc
1	mężczyzna	dorosły syn

1	mężczyzna	żona
8	kobieta	dorosły syn
1	kobieta	dorośla córka
1	mężczyzna	partnerka
1	dorośla córka	matka
1	kobieta	były mąż
1	mężczyzna	nioletni syn

W 5 przypadkach relacje między osobą stosującą przemoc a doznającą przemocy były złożone. Sprawca stosował przemoc wobec kilku członków rodziny, np.: mężczyzna stosował przemoc wobec żony i dziecka.

na 52 „Niebieskie Karty” (według formularza „NK” A) w:

- 30 przypadkach w rodzinach występował problem z nadużywaniem alkoholu, wówczas przypadki były konsultowane z GKRPA;
- 28 przypadkach GKRPA prowadziła sprawy w stosunku do osób stosujących przemoc;
- 11 przypadkach udzielano wsparcia osobom po 60 roku życia, 6 kobietom i 5 mężczyznom, były to zarówno osoby stosujące przemoc jak i doświadczające przemocy.
- 7 rodzinach – osobą doświadczającą przemocy była osoba niepełnosprawna;
- 28 przypadkach – rodziny objęte były dozorem/nadzorem kuratorskim;
- 22 przypadkach – zamknięto procedurę wszczętą w 2021 r.;
- 3 przypadkach – powiadamiany był Sąd Rejonowy;
- 4 przypadkach – powiadamiana była Prokuratura Rejonowa;
- 8 przypadkach – rodziny zostały objęte wsparciem asystenta rodziny;
- 6 przypadkach – udzielono schronienia w całodobowej placówce – Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie (dla 6 kobiet i 12 dzieci);
- 4 przypadkach osoby stosujące przemoc zostały skazane prawomocnym wyrokiem za znęcanie się nad osobą najbliższą z art. 207 kk.

na 52 „Niebieskie Karty” instytucjami inicjującymi procedurę były:

- w 8 przypadkach - Ośrodek Pomocy Społecznej;
- w 43 przypadkach - Komenda Powiatowa Policji;
- w 1 przypadku - Placówka Oświatowa.

W 2021 r. realizowany był przez Powiat Cieszyński program dla sprawców przemocy w rodzinie oparty na Modelu Duluth (zadanie powiatu z zakresu administracji rządowej). W trakcie procedury „Niebieskie Karty” każdy mężczyzna wobec którego istnieje podejrzenie, że używa przemocy w relacji z kobietą został poinformowany o programie. 12 mężczyzn i 2 kobiety zostały skierowane do udziału w zajęciach. 3 osoby ukończyły program.

W ramach Procedury „Niebieskie Karty” (w 81 przypadkach) Zespół realizował zadania:

a) Wszczywał postępowania w procedurze (gdy wpłynęła „Niebieska Karta” A do przewodniczącego). Do 3 dni od daty otrzymania informacji członkowie Zespołu, byli zaznajamiani z aktami sprawy i przygotowywali działania w ramach swoich zadań i kompetencji służb, których są przedstawicielami.

b) Przypadek każdej rodziny był omawiany i analizowany na spotkaniu Zespołu i Grup Roboczych, gdzie opracowywano wytyczne do dalszych prac z rodziną, określając zadania dla poszczególnych służb zgodnie z możliwościami i kompetencjami.

Na przełomie marca i kwietnia 2020 roku Zespoły Interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie otrzymały z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz od Rady Superwizorów w Zakresie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wskazówki dotyczące wsparcia osób doznających przemocy w rodzinie w czasie epidemii. Według tych wskazówek do czerwca 2021 roku były prowadzone czynności związane z procedurą „Niebieskie Karty” oraz obsługą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie i Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Według powyższych wytycznych spotkania Zespołu i Grup Roboczych odbywały się za pośrednictwem alternatywnych środków komunikacyjnych. Każdy przypadek miał swoją dokumentację, gromadzoną w odrębnej teczce, przechowywaną w dokumentacji Zespołu

(zgodnie z przepisami RODO i przepisami kancelaryjnymi obowiązującymi w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej).

c) Kontaktowano się i zapraszano na rozmowę osoby, co do których istniało podejrzenie, że są ofiarami przemocy. W trakcie spotkań omawiano aktualną sytuację i potrzeby tych osób - „Niebieska Karta” C. Przedstawiano tym osobom możliwości uzyskania pomocy - „Niebieska Karta” B, opracowano plan pomocy i poprawy sytuacji w rodzinie. Od marca 2020 r. do czerwca 2021 r., zgodnie z Zarządzeniem Kierownika Ośrodka, ograniczono kontakt bezpośredni na rzecz rozmów telefonicznych, w szczególnych przypadkach spotkania i wizyty w środowisku były nadal kontynuowane z zachowaniem reżimu sanitarnego. Każdej osobie, co do której istniało podejrzenie, że jest ofiarą przemocy zaproponowano pomoc psychologiczną, prawną, socjalną w zakresie zależnym od potrzeb i chęci tych osób. Z osobami, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie przeprowadzano rozmowę - „Niebieska Karta” D, celem omówienia sytuacji i dalszych planów pomocy ze wskazaniem udziału w programach korekcyjnych, terapeutycznych (głównie terapii uzależnień i pomocy psychologicznej). Rozmowy te miały zarówno charakter terapeutyczny jak i wspierający.

d) Prowadzono bieżące konsultacje, podejmowano wspólne działania celem sprawniejszego pomagania i monitorowania prowadzonych działań, potrzebnych do ewaluacji założonych planów pomocy.

10) Zespół kontynuował zadania wynikające z działań podejmowanych w rodzinach, w ramach procedury „Niebieskie Karty”, które wpłynęły do Zespołu w 2020 roku. W 2021 roku ogólna liczba postępowań z użyciem procedury „Niebieskie Karty” wynosiła 81 czynnych przypadków, obejmujących lata 2020 - 2021.

W 2021 roku łącznie zakończono 48 procedur „Niebieskie Karty” z lat 2020- 2021, z czego 22 procedury wszczęte w 2020 roku (18 z przesłanki ustania przemocy, 4 z przesłanki braku zasadności podejmowania działań).